

били прѣслѣдвани само съ часть отъ австрийската конница, и то не по натаѣкъ отъ Одеръ.

Като събралъ при мостоветѣ на Одеръ, вечеръта слѣдъ сражението, едва 10.000 души, Фридрихъ прѣминалъ на лѣвия брѣгъ, унищожилъ слѣдъ себѣ си мостоветѣ и, като събралъ на другия день до 18.000 войски, отстѣпилъ къмъ Фюрстенвалде на р. Шпреа, за да прикрие Берлинъ. Руската армия и корпуса на Лаудона прѣминали сѣщо прѣзъ Одеръ и се расположили при Мюлрозе, гдѣ то съ тѣхъ се съединилъ корпуса на Хаддика. Въ това расположение и двѣтъ страни стояли въ бездѣйствиe до 17 (28) августъ.

Такъвъ билъ нещастния за Фридриха резултатъ отъ жестокото и кръвопролитно сражение при Куннерсдорфъ. Фридрихъ билъ побѣденъ при Коллинъ, понесълъ поражение подъ Хохкирхенъ, но при Куннерсдорфъ билъ съвсѣмъ разбитъ. Тѣснотата на мѣстото и близкото разстояние, на което произлизалъ боя, джлбочината на строя отъ двѣтъ страни, голѣмото количество на руската артиллерия и ожесточението, съ което се били войскитѣ отъ двѣтъ страни, били причина за онѣзи голѣми загуби, които понесли и двѣтъ армии, и за онова растройство, въ което били доведени войскитѣ имъ. Руската армия загубила до 13.000 души убити и ранени (въ броя на послѣднитѣ 3 генерала, 3 бригадира и 474 щабъ-и оберъ-офицери), а австрийскитѣ войски до 3.000 убити и ранени. Но загубата на прусската армия била несравнено по голѣма: тя загубила по вече отъ 7.600 души убити, около 3.200 ранени, около 4.800 взети въ плѣнъ и 2.400 избѣгали, всичко около 18.000 души — отъ 42.000 — загуба извънрѣдно голѣма! Освѣнъ това прусситѣ загубили

31 знаме, 2 щандарта, 178 тона и 10.000 пушки и много военни принадлежности.

Къмъ главнитѣ причини за поражението на Фридриха трѣбва да се отнесжтъ: 1) лъжовнитѣ понятия, които той ималъ за позицията на съюзната армия, — 2) расположението на всичката прусска конница на лѣвия флангъ, тогазъ когато главната атака трѣбвало да извърши дѣсното крило, — 3) атаката на Кугрундъ отъ фронта, вмѣсто отъ фланга съ обходъ прѣзъ Шпицбергъ, което би принудило рускитѣ войски да отстѣпятъ отъ Кугрундъ безъ бой и било да на сражението згоденъ обратъ въ полза на прусситѣ, — най послѣ 4) оставянието, на лѣвата страна на Одеръ, Вунша съ 7.000 души, които съ голѣма полза бихж могли да бжджтъ употребени срѣщу лѣвото русско крило. Куннерсдорфското сражение прѣдставлява нѣкои сходни черти съ Цорндорфското, а именно: по фланговото обходно движение на Фридриха и плана на атаката му, и по джлбокия строй и блѣскавата храбрость на рускитѣ войски. Но при Куннерсдорфъ численното отношение на силитѣ било за Фридриха по зодно, нѣкои други обстоятелства сѣщо му благоприятствували по вече, и рускитѣ войски били расположени по добрѣ, отколкото при Цорндорфъ, а Салтиковъ и Лаудонъ се распорѣждали по искусно отъ Фермора. Най послѣ Куннерсдорфското сражение е забѣлжително по това, че побѣдата въ него останала на отбранявшата се страна, безъ тя да минува въ настѣпление, и че то напълно доказало трудността на атаката въ разгнати линии въ косъ боенъ рѣдъ, която изисква личното присжтствие на главния полководецъ на всичкитѣ пунктове.